

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak.
 Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Előzetési pénzek és reklamátiák a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkesztői és kiadói:
A muraszombati gazd. főkegylet.
 A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
 Hirdetési díj: 1 hasábnos petitser egyzseri hirdetésnél 10 kr többzseri hirdetésnél soronként 6 kr. Helyegydj 30 kr.
 Nyilttér petitsera 25 kr.

Muraszombat egy szebb jövő előestéjén.

A muraszombat — gyanafalvai vasut engedélyezési tárgyalásaitól yóló hó 3-án tartották meg a kereskedelmi miniszteriumban Reiszig Ede államtitkár elnöklete alatt.

A tárgyaló bizottság az építési tőkét az érdekelttség elnökei és a vállalkozó kérelméhez képest 1,830.000 forintban állapította meg, ennek alapján a várható államsegély összege a postaszállítás megváltásán kívül 183.000 forint. Ide számítva már most az érdekelttség által jegyzett 140.000 forint, a vármege 100.000 forint segélyét és a postaszállítás megváltása után várható 40.000 forint, — 463.000 forint az összeg, mely törzsszénvények címén a vállalkozónak rendelkezésére állandó.

Biztosítva lön ezenfelül a vállalkozónak azon előjog, hogy 3 év alatt a Regede-hidegkúti (esetleg véghelyi) és a Muraszombat — alsó-lendvai összekötő vonalakat kiépítheti.

Nincs már egyéb hátra ezen rég vajdó eszme óhajtvá várt megvalósulásához, mint hogy a miniszterium ezen megállapodásokat elfogadva, az engedély-okmányt a vállalkozó részére kiállítsa.

Be vannak fejezve tehát vasutunk ügyében az összes tárgyalások, melyeket a törvény előír, az engedély-okmány kiszolgáltatása is — tekintve azon rendkívül előzékeny jóakaratot, melyet kormányunk az ügy iránt eddig minden fázisában tanusított — csak rövid idő kérdése s így alapos a reményünk, hogy az építés még az ősszel megindul s ezzel Muraszombat és egész vidéke egyszer s mindenkorra kilép elszigeteltségéből, abból a tojtó légkörből, mely megölije minden haladásnak, minden emelkedésnek, közvetlen részese lesz a világforgalom s ezzel kapcsolatban a magasabb kultúra áldásainak.

Adja Isten, hogy úgy legyen! C.

Jegyzőkönyv

felvetteti a Vastankorúleti tanító-testület muraszombati járásköre által 1893-ik évi május hó 25-én Vaskorponán tartott XXXVII. rendes gyűléséről.

Jelen voltak: 21 rendes tag; továbbá Takács R. Istvánné úrnok. Koltay Pál, Markus Kálmán, Saruga Fr. és Buzetty János urak mint vendégek.
 Elmaradtak a) igazolvány: Fliszár János (történelem), Kápoly Kálmán, Koczuvár János, Kollárs László és Pammer Rezső; b) igazolatlanul: Gergorecz Sándor és Sável János.

Elnök a menüreg épült helyi iskolában mint a népnevelés egy új esernakban, mely e meszeszelató tájon a haladás csillaga, ez elhagyatott vidék tündöklő pontja s amely vidék elhagyatottságához a felülről ímént tapasztalt párlatlanlanságnál fogva a mi sorunk is így igen hasonló — egy szebb jövő reményében fűzőli a megjelent kártsakat és vendégeket s ez utóbbiaknak a tanácskozási jogot megadva, a gyűlést megnyitottanak nyilvánítja.

I. A múlt őszi körgyűlésről felvett jegyzőkönyv a lapokban közölve, felolvasása nem kívántatik s tartalmáa tudomásul vettnek jelentetik ki.

II. Elnök jelenti, hogy 1) a múlt körgyűlés óta az arról felvett jegyzőkönyvvel együtt, mely a központba kiküldetett, mai napig összesen 19 ügydarab érkezett be hozzá. 2) Az őszi körgyűlésből kiküldött számvizsgálóbizottság feladatában eljárva, a múlt évi számadás és ez évi költségvetés a kör tagjainak névsorával kello időben a központban beértesztetett. 3) A tantestületi elnökségtől költünk nyomatot számadási mintát kaptunk, mely céljára fel is használtott. 4) Ugyanattól f. é. január 30-iki keltei felszólítást a tanítói fizetés javítása tárgyában megindult országos mozgalomhoz való esatlakozásra. 5) Március hó 24-én a központ által követelt hátralek befizetésére hivatott fel, mely tárgyban a számvizsgálóbizottság jelentése kapcsán előterjesztést is fog tenni. 6) Múlt évi december 27-én a kör tisztikara az őszi körgyűlésből kiküldött bizottságokkal együtt Muraszombatban ülést tartott, melyen a többi, később felmentendő megállapodások közt a mai tárgyszerozat is összeállított. 7) A magyarosítás ügyében kiküldött bizottság a muraszombati gazd. főkegylettel haszoncélú bizottságával érintkezve, azon közmegállapodásra jutott, hogy e tekintetben egyelőre nagyobb tevékenységet nem fejt ki, csupan eddigi eljárása mellé magyar egyházi énekek tanusítását is kívánja. Egyebeként a gazd. főkegylettel nevezett bizottság a rendelkezésre álló népszerű füzeteket egyes iskoláknak zárvásig jutalmul leendő kiosztására felajánlotta. 8) A kör tagjainak száma jelenleg: 4 tiszteletbeli, 7 pártoló és 28 rendes. 9) A mai körgyűlés illető helyekben bejelentett. A jelenléti kapcsolatban álló iratok bemutatása után kéri annak tudomásul vételét.

Elnök eme jelentése tudomásul vétetik a gazd. egyesületi bizottságának pedig a felajánlott s e gyűlés folyamán iskolánként kiosztott füzetekért köszönet szavazatik.

III. A számvizsgáló-bizottság terjeszté be jelentését, amely szerint feladattól 1892. évi d.-ez. hó 7-án végezte s a múlt évi köri számadást 176 frt 46 kr. bevétellel, ugyanannyi kiadással és 17 frt eszekező hátralekkel helyesnek találta; a f. é. költségtervet 73 frt fedezet- és ugyanannyi szükséglettel irányozta elő; az Eötvös-alap javára a 10 tag után múlt évre 140 frtnyi tagdíjnak befolytat és elküldését constaltatta; a könyvtárt, irattárt s az össze-ügykezelést rendben találta. Köri pénztárnoknak és az Eötvös-alap gyűjtőjének a felmentvény megadását véleményezi. A költségvetésbe központi járuléka címén eddigi határozatainkhoz képest ímént csak a tagdíjak egy negyedrét vette fel, azonban ajánja a körgyűlésnek, hogy a központtal fennálló feszült viszonyok végett szakítsa a szem önönözés ügyét rendezze. Végül a tagdíjak rendszeréhez elszámolása eszjából szelvény-nyugtát behoztatatlá javasolja.

Ej-mentés tudomásul vételén, a felolvasva bemutatott számadás és költségvetés jóváhagyatik; pénztárnoknak és Eötvös-alap gyűjtőnek a szokásos felmentvény megadatik; a szelvény-nyugtát behoztatatlá vonatkozó javaslat elfogadatik s végül a központ követelést illetőleg elnök azon indítványával szemben, hogy a kör ügy a jövőre, mint a multa nézve legalább a tagdíjak felerészét szavazza meg, továbbá alelnök ama közvetítő javaslatával szemben, amely szerint az elnök által aján-

lott összeg legalább addig adassék meg, amíg a „Tanügyi Értesítő” elfogadható irányban szerkesztve küldetik — többek hozzájárulása után szavazattöbbséggel Kondor Ferenc tagtárs azon indítványa fogadtatik el és emeltek határozattá, hogy a kör a tagdíjak felét csak a multa vonatkozásig szelvény-nyugtát s így a beküldött hányadot tagonként meg 50-50 krajczárral egészítse ki a lap kiadása címén, a jövőre nézve pedig utasítja vissza azt s illetve kérje beszüntetését. Ennek fogva kijelenti a kör, hogy noha a lap jelenlegi szellemével megelégedést vinta ki, tekintettel a tantestület gyenge állapotára s rendezetlen anyagi viszonyaira, annak további kiadását jogosulnak nem tartja, minél fogva nemcsak a lapnak körünkbe való további küldését, de egyáltalában annak megjelentetését is — más módon a tantestület határozatába be nem folyhatván — ezután beszüntetni kéri s amennyiben ennek ellenkezője történne, magára nézve saját megállapodásain kívül a létkérés egyszerű okánál fogva semminemű kötelezettséget nem vállal.

IV. Szlovák Iona helybeli tanítóno gyakornoki előadást tartott iskolája I-ső osztályában a számtanból, ismertelvéen a „12”-t. Bevezetést ímeleteltte növendékeivel az előzöket: számlátolati egyenkint 11-ig, aztán páros számokkal 10-ig páratlanokkal 11-ig, ugyanezeket megfektetve visszafelé s megmutogatattatva a számlálógépen. A négy alapulvételnek nevezett négy számmal s alkalmazott példákban röviden elővitele után áttért a „12” szemléltetésére, mely után a „11” és „12” között összehasonlított, 12-ig terjedő gyakorlást, gyorsszámolást végeztetett, számtalonyokat fejtetett, gyakorlati példákat alkalmazott és végül a 12-nek leírását mutatta be stb.

A körgyűlés előadónak ezen lelkiismeretes készletrege valló, a számitási követelményeknek mindenben megfelelő s így teljesen sikertölt mintatanításáért elismerését és köszönetét fejezte ki.

V. A múlt őszi körgyűlésről felvett jegyzőkönyv IV. pontja értelmében kiküldött bizottság jelenti, hogy a muraszombati „Népkönyvtár” ingyenes használatása ügyében az azt kezelő ugyanottani állami iskolai gondnoksigához kérvényt nyujtott be, azonban eredménytelenül.

Sajnos tudomásul szolgál.

VI. Az ugyanazon körgyűlésről felvett jegyzőkönyv VIII. pontjának a) bejtje alatt elfogadott indítvány követelményéhez képest az indítványtevő Kondor Ferenc mint előadónak készült tisztikar a kör nagyobbfokú feloldulásának eszjéből a következők előterjesztést teszi:

„Tiszelt körgyűlés!
 Ha egyletli életünk közeli múltjába visszapillantunk s azon idő munkásságát, alkotásait tekintjük, úgy lehetetlen nem látnunk, észre nem vennünk, hogy akkori, szinte lázas tevékenységünket egy csendesebb és várakozó időszak váltotta fel. Ez természetes is, de ép oly természetes, sőt szükséges az is, hogy a hasznos pihenést a folozhatatlán tevékenység, a nagyobb alkotások ideje kövesse.

A magyar tanító-ság, mint a jelen egy újabb s nagyon is fontos társadalmi osztálya, — most kezd erejének áttudatára ábrédni, bizonytalan helyzetéből kibontakozni, hogy a magyar társadalomban elfoglalja azt a helyet, mely őt a hivatás-, szám- és értelmi erények felgyújtása megilleti, — Elhöz képest mi is elkerülnünk látjuk azon időt, mikor egy-letli működésünk eddigi székebb medrért ki kell bővítenünk, hogy magunkat minden irányban kellőleg érvényesíthessük: röviden mondva, hogy egyletli életünket reformáljuk s eleven megszépsége hozzuk.

Mindezenekellőt meg az eddignél is nagyobb mértékben kell köztünk ápolni az egészséges közszellemet, a testvéries ösztön-tartást. Nyisunk tagtárt az önművelés, különösen pedig az egyéni képességek kifejűlésének, — érvényesülésének.

Fokoznak tagjaink között a lelkesedést, figyerezetet, — fejleszük a gyakorlati érzéket különösen új irányban, hogy iskolánk az élet szükségleteivel szerves összefüggésben álljanak, hogy így a nép az iskolát nélkülözhetetlen intézménynek tekintse. Ezt pedig elérhetjük az által, ha iskolánkban a gyakorlati irány gazdasági nevelésnek minél több teret engedünk. Főképp pedig testlelkeivel szolgáljuk a magyarisítás szent ügyét, egymást lelkesítve, — törekvéseinkben egymást segítve.

Programunk részleteit a következő pontokba foglaltuk:

1. Legközelebbi őszi körgyűlésünket alkalmas módon használjuk fel arra, hogy járassunk összes tanítóit tömörítőnek, — a hazafias intelligencia mellett soraközé, hogy feladataink, kitűzött céljaink elérésére minél erősebb legyünk.

2. Gyűléseink érdekessége az az önművelődés szempontjából egyes kérdések megoldására fűzünk ki pályadíjakat. A tételeket az alábbi módon szervezendő bíráló bizottság előterjesztése mindig az előző körgyűlés tölzi ki. A munkák idegen kézzel írva, jelzés levélkéik kíséretében minden körgyűlés előtt 3 héttel küldendők be a bíráló bizottság elnökéhez, kinek összehívására a bizottság tagjai a beérkezett munkákat megbírálják, a pályadíjakat megítélik, az egész bírálat eredményéről a körgyűlésnek referálnak. A körgyűlés kivánságára bármely beérkezett munka felvadászandó. A jutalmazott munkák iránt továbbra a kör rendelkezik. Pályadíjak egyelőre csak az őszi körgyűlésen tűzünk ki, még pedig egy 20 koronás és egy 10 koronás. Ha azonban egyes tanítványbarátok pályadíjakat tűznek ki, a mi igen valószínű, ugy a tavaszi körgyűlésen is lesznek új jutalmak. A jutalmak a körgyűlés helyszínén mindenkor a körrelők adja át. Szükséghez képest magasabb jutalmak is fűzhetőek ki. Legközelebbi őszi körgyűlésünkön már kiosztandó lesz a 30 koronás pályadíj.

3. Úgy a pályamunkák megbírálására, mint a gyűlések tárgymunka előkészítésére — nemkülönböz eszmék, társadalmi- és tanügyi kérdések felvetése, nyilvántartás szempontjából egy állandó bíráló bizottság alakítandó. E bíráló bizottság tagjai minden 3 évben a tisztikarral együtt választandó, miután pedig még ilyen nincs, a jelen gyűlés folyamán az megalakítandó. A bíráló bizottság 3 tagból áll s elnökét a kör választja. A bíráló bizottság minden körgyűlésre köteles legalább 3 tételt ajánlani, mely körülmény egyáltalán nem zárja ki, hogy a kör egyes tagjai is ajánlhassanak tételeket. (Vége köv.)

Tanítói körgyűlés.

A szombathely-egyházmegyei r. k. tanítóegyesület tótsági köre folyó évi május hó 18-án Sz.-Benedeken tartotta tavaszi rendes körgyűlését.

Völgyi Ferencz a kör elnöke meleg szavakban üdvözölte a majd teljes számban megjelent tagokat s kéré őket, miszerint továbbra is az egyház és haza szolgálatában s javán működő sziveskedjenek s az iletet eljenzések közt megnyitottanak nyilvántújta.

A mult évi őszi körgyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, kifogástalanul bizonyult s ennek hiteltérsére Koczvanyi Nep. Ján. eszlendaki, Wilfinger Károly muraszombati tanítók keresték fel.

Elnök felolvassa Rátkóvich Vend.-l kanonok ur ó nagyságának az egyesülethez intézett becsüzo levélét, melyet mindnyájan érdeklőt figyelemmel végig hallgattak s eljenzések közt tudomásul vettek, továbbá jelenti főt. dr. Ivanóczy Ferencz eszlendaki, Boroványi József vashidegkúti plébános urak időközben eszperesó történet kinveztetésüket, mit a kör örömmel s lelkesedéssel tudomásul vett.

Elnöki jelentés után dr. Ivanóczy Ferencz ker. eszperes tanfelügyelő szép szavakban fejtegeti álláspontját s közös és kölcösöz támogatásra hívja fel a kör tagjait, mit a kör nagy lelkesedéssel fogadott s az új eszperes urakat megjelénzte.

Zvér Matyas benedeki tanító ügy-sikerült gyakorlati előadást tartott a földrajzból, melyben előadók nemcsak pedagógiai ügyességet, hanem növendékeknek a magyar nyelvbeni gyakorlatiaságot is bemutatta. Kifogástalan előadásért a kör jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét.

Puszta József marótonhelyi tanító „A népsik. rendt. naplók helyes vezetése”-t érkeztet, egyuttal bemutatja az általa összeállított rendtartási naplót, mely összeállítás és kidolgozás valóban megdöbbentő munkásságra vall. Az idő rövidsége miatt a körgyűlés az új rendt. naplók felett végleges határozatot nem mondhatott, miért is azon állapotod meg, hogy a bemutatott naplók tanulmányozás és véleményezés végett a tagoknak kiadások. Az előadónak pedig ezen fáradságtalan tevékenységét jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

Koczvanyi János eszlendaki tanító „Hogyan szoktatoljuk a népsikolai tanulókat az engedelmességre”-t az alatt érkeztet, mely munkájával nagyon hasznosított volna egyes forgattalásáról. Értekezésbe jó szakavatottsággal van kidolgozva, irányja könnyű és pedagógiai jelzés, növelési tételen pedig a gyakorlati életből merítve, a fiatal

pedagógust ezen szakzerű munkájáért a kör megjelénzte s jegyzőkönyvileg mondott neki köszönetet.

Wilfinger Károly muraszombati tanító „A tanítók anyagi helyzeté-”-t fejtegette, visszamenekézvén az új ruhába öltözött törényvárasra, mely a tanítók anyagi helyzetén nemcsak hogy nem javított semmit, sőt erkölcsileg tühéttlen állapotba sodorta a haza tanítóit.

Szólo ellensége az ösűűű korpóllékoknak, mert állomása-ere által a korpóllék mindig elcsik, a választásoknál pedig mindig is azok fognak előnyben részesülni, akik az évezett pótlékra nem rifeletének. A korpóllék 40 évi hosszas küzdes után ugyanis 450 forint biztosít, de ezen koldusdíjat is csak akkor kapja, amiódun már a meglörtést a kifáradt lélek sírja előtt áll, ily nyomorúságos díjazásban a társadalomnak csak azon tagjai részesülhetnek, kik épen a haza és nemzet érdeke és jövőjéért küzdenek s köri a körgyűlést alábbi javaslataikkal elfogadásért:

1. Kérdeztessék meg a kormány, hogy hajlandó-e és mikor a 600 ftr minimumot megadni. Ha nem, ugyhiszem sok tanító fog helyz-tén változtatni. A pályára készülő ifjú pedig óvakodni fog a tanítói pályától. — A kör előadónak ezen indítványt elfogadja a egyuttal elhatározza, hogy szívesen ragaszkodik a 600 ftr minimumhoz és minden lehetőt el fog követni annak keresztülvitelére.

2. Kéréssek meg a ft. egyh. f. hatóságok, miszerint hassanak oda, hogy a felkeleti tanítók fizetése egyelőre 400 friban állapítassék meg az állami szüventő költség-ával. — A kör elfogadja előadónak ezen indítványt is és elhatározza, hogy a központok utján megkeresi a ft. egyh. f. hatóságokat, hogy hassanak oda, miként a felkeleti tanítók fizetése egyelőre 400 friban állapítassék meg az állami szüventő teljes kizárásával.

3. Fejezze ki a kormánynak a tanítók iránt érzékeltensége fölött rosszaságát. — A kör eme indítványt is elfogadja s a kormányt a tanítók iránt tanúsított érzékeltensége fölött egyhangulag rosszaságot fejezte ki.

4. Egyetemes tanítói gyűlést követeljünk, hogy országos ügyünket nem a haza egyes sarkain, hanem a nemzet színe előtt intézhessük el. Mert a tanítók a kormány által szüventett erkölcsi megvertetésnek nemcsak a tanítókat, hanem a nemzetet is iletli. — A kör ezen negyedik indítványt is elfogadja, az egyetemes gyűlések szükségességét egyhangulag kimondja, iletőleg követeli.

Végre a kör elhatározza, hogy ezen 4 javaslatot más körökkel is pártolás és elfogadás végett közölni fogja.

Előadónak jelközlőnyvileg fejezte ki a kör köszönetét ezen lelkes előadásáért.

A jövő őszi körgyűlés Muraszombatan tartatik meg. —r.

Hírek és különfelek.

— **Vasutunk.** Zörnlaib Gyula, a déli vasutársaság kiküldött hivatalnoká Bécsből Muraszombatan volt, hogy vasutógyünk jelenlegi állásáról, ugy a vasut irányáról bővebb felvilágosítást adhasson társaságának.

— **Főispánunk Közözen.** A nagy hadgyakorlatok idejére főispánunk Közözen Tuczthaler-fel-hözben 6 szobás lakást bérelt ki s azt a konyhával együtt berendezte. Ezen lakásban főispánunk a magyar kormánytunk oda érkezendő 4 tagját fogja vendégül látni.

— **Mennyei István** főispáni titkár Párt Frigyes m. kir. honvédfőnörmagy magasműveltségű leányát Kornélia kisaszonnyt f. hó 8-án Közözen vezette oltárhoz. — Kívánunk a kőfűt frigyhez hosszú boldogságot!

— **Adomány.** Néhaj Agustin Mihály nuresermelyi lakos a muraszombati evangélikus templomra végrendeletleg 50 ftrót hagyott. Áldott legyen emléke!

— **Lótenyésztőknek.** A földmivelési m. k. miniszterium értesítése szerint van szerencsés az ügy iránt érdeklődő lótenyésztőkkel és gazdaságosságuk tudatni, miszerint a magyar kir. állami mezes intézetek anyagának osztályozása a f. évben a következő sorrendben fog megtartatni: Fogarason június 7-től 17-ig. Mezőhegyesen június 16-tól 24-ig. Bábolban június 28-tól július 3-ig és Kisbáren július 4-től 11-ig. Káunban, 1893. május 31-én. *Reiszig Alos,* a vasmegei lótenyésztési bizottság elnöke.

— **Tüvés az által** csaknem végpusztulásra jutott szerencsésben Vaszprém városi ág. hitv. év. hívek némi felszögözéséhez mezővári közösgéhi hírek az ottani hitbizgó gondnok közvetítése folytán 10 ftr 17 krnyi könyrdómadományt járultak. Nemest-tűkkel jutalmazza meg a jó Isten gazdagon! Vajha vidékünk áldozni szeretó többi községek lakosai is szívükre vennék az irás ezen szavát: Mi denekkel jót eszedekétek, de különösen hitetek es-vedelvel! — *Cz. R.*

— **Határozás.** Sárvár egyik derék polgára, Gayer Antal, június hó 1-én, életének 60. évében szívvelhűdés következtében elhunyt. Béke halmvaira!

— **A Muraszombatan** f. hó 24-én tartandó díjazással egybekötött lóvásárra ismételtén felhívjuk a gazdaságosság figyelmét. A gazdasági egyesület, mely a gazdaságosság érdekében semmi fáradságot nem kímél, a lóvásár rendezését is nagy aldozatok árán teszi s munkásságát a gazdaságosság bizonyára méltányolja, de egyuttal alkalma lesz az országos vásárra érkezőkkel lóállományát megismereteni, mely a jövő lóvásárokra is nagyobb lendületet fog adni.

— **A nagy gyakorlatok** főhadiszállása a mint már most már végleg elhatározottat, Közözen városban lesz; a hadgyakorlatok Felső-Pulya környékén veszik kezdetüket.

— **A muraszombatijárás ipartentület** mult hó 28-án tartott iparossági közgyűlésen megalakult, összekapcsolva a járási bel-geségűlő pénztárral. Előljáróknak megválasztattak: Skrlécz István elnök, Kúhár János al-elnök, Biez János pénztárnok, Wilfinger Károly jegyző. Bizottsági tagok a mesterekből: Antauer József, Marics János, Ku ter Marton, Kolossa József, Stevanecz Andrási, P. cics József, Marics János ifj., L-jkó Ferencz, Szepczey Iván, Rituper József, L-obner Antal, Grünbaum Márk Muraszombati, Bunkó József Vas-Hidegkútról, Kovács István Vízrendvárdól, Keremár József Kőkönyvről, Takács István Battyándról. — **A segek részéről:** Péterháza Ferencz, Ivanóczy József, Stevanecz Nándor, Erdődy Matyas Csizsár Rezdő, Fliszar János, Skerlek János, Fliszar István, Wächter Jozsef, Gergories János, Pozvák Ignác és Stevanecz Ferd. A küllgatók megválasztása még nem történt meg.

— **Zárvizsgák.** A muraszombati áll. elemi néptanoda valamennyi tanteremében f. 1893. évi június hó 20-án délélőtt 8 óráttól a közismeretek, délután 2 óráttól a vallás tantárgyaiból. — az alsófokú iparos tanoncoknál ugyan ezen hó 27-én délután 5 óráttól az 1-5, f. 7-től kezdve a II. tanteremben lesznek a zárvizsgák, — az iparkiallítás pedig 29-én délután megtartva, melyre a t. szűlők, gyamok, mesterek és tanügy-barátok egyuttal tisztelettel meghívotnak. Muraszombatan, 1893. június 10-én. *Az igazgatóság.*

— **Vizsga.** A helybeli evangélikus elemi iskolában az ezéző vizsga f. hó 12-én délután fog megtartatni.

— **Határozás.** Kovács Károly szombathelyi kir. törvényeszi bírót, társadalmi életünk egykorú kedvelt alakját súlyos csapás érte, — édes anyja öz. Kovács Károlyné elhunytával. A gyszielenítés így hangzik: Kovács Károly kir. törvényeszi bíró, neje szűl. Hutter Lujza, valamint László, Erzsébet és Ilona gyermekek nevében is fájdalomtét szívevel tudatja édes anyja öz. Kovács Károlyné szűl. Főrház Katalinnak 1893. június 7-én élete 72 évében vízközbán törtétt gyászos elhunytát. A kedves halott hűlt tet-mei az emberbaráti egyesület szombathelyi körházában 1893 június 8-án délután 4 órakor a rom. kath. egyház szer-tartásai szerint beszéltetettek és a szeméiartoni temetőbe szállítottak. Az egészleltó szent-miséldo at a boldogult lelki iletéért 1893. június hó 9-én a. e. 9 órakor a székesegyházban tartatik meg. Szombathely, 1893. június hó 7-én. Áldás és béke halmvaira!

— **Az új papirpénz.** A valutarendezés természet-szerű folyamakent be fogják vonni, mint általános tudva van, a jelenleg forgalomban lévő államjegyeket. Először és pedig már közelből az egy forintotok fognak eltűnni a forgalomból, azután rákerül a sor az 5 és 10 forintokra is. Papirpénz azonban lesz az aranyvaluta mellett is, csakohy nem az állam fogja azt kibocsátani, hanem a monarchia két államának kormányával való meg egyezés alapján kizárólag az osztrák-magyar bank. Nem lesz azonban többé 1 forintos papirpénz, az új bankjegyek közül a legkisebb is 20, esetleg 10 korona értékű fog reprezentálni. Az új bankjegyek szükséges speciális papirpénme gyártását nap nappal ezélett már meg is kezdete az osztrák-magyar bank.

— **Az utolsó** napok tartós esőzéseknek következtében Erdély több folyója annyira megáradt, hogy a vasúti közlekedés számos helyütt megakadt.

— **Két lábú róka.** Agustin József és neje nuraesermelyi lakosok szomszédainak lassunkint minden szárnysuk elült. Jó ideig a róka koma garádközdésének tulajdonították e szomorú jelenséget, míg végre f. hó 3-án a veszed-lmes két lábú rókákat az élelmes eszedorség elfogta s hű-vőre tetta.

— **Hogyan lehet férjét szerzeni?** Horváth Rozalia és Horváth Anna tőborfai cigányok Kozicz János búzinezi molnár eszedlényaitól azon igérettel, hogy nekik férjért szerenek, több ruhanevűt, mintegy 12 ftr értékben kieszáltak. A ledányók Skrlécz Kati és C-s-ár Rozi pedig hiába várták a férjket, míg a csendőrség a család cigányokot megcsipte.

— **Hogyan óvakodjunk a tüdővész-től?** Eczim alatt a boldogniszter meghibásodott Osváth Albert dr. fővárosi rendőrorvos hasznos kis füzetet írt, mely az emberiség az egyik legnagyobb ellensége ellen való védekezéssel népszereit alakban foglalkozik. Ajánljuk a közönség becses figyelmébe.

— **Régi pénzek.** Andreics István véghelyi lakos mezején egy cserépkorsóban Lipót-korabeli régi pénzeket talált.

— **A negyed forintosok bevonása.** Május 31-ével az osztrák veretű negyedforintosok és kétfortinosok kivonattak a forgalomból s ezek a pénzek már csak július 30-ig fogadtatnak a fizetésével az állami közpénztárnakul, július hó 31-ével pedig értéküket veszítik. E pénzek egész tömege 15 millió körül lehet, de ebből 11 millió az osztrák-ragya banknál van, a mely e pénzt 70:30 arányban az osztrák, illetőleg a magyar kincstárnak szolgáltatja ki. A két kormány az ellenértéket papírpénzben fizeli, úgy, hogy az ezüst átadásával a papírpénztörvény 10 millió forinttal csökkenjen. Az osztrák-magyar bank megkezdte az ezültre Magyarországra való szállítást, a mely mintegy három hetet fog igénybe venni, mert a 10 millió forint ezüstpénz nem kevesebb mint 2359 métermasszat nyom.

— **Lehel-kürtje megszólt.** Ezer év óta hallgat a megcsörög eléfantoson kürt, a mely a honfoglaló magyarokat messze zengő hanggal lelkesítette. Hátottémának hitték a kürtöt, mely a lelket Lehel-lel együtt kiadta s azóta kegyelettel őrizi nemzedékek nemzedék után. Most hogy Káldy Gyula a történelmi hangversenyével a jászokt gyűnőrködtette, időt volt adniuk arra, hogy Kulifáy Izabella és Mayer Adólf kíséretében a jász nemzetet is megtekintse. Szemébe állított a Lehel-kürtje s kérdésként intézett az őrhöz, hogy van-e hangja a kürtnek? „Talan van — felelt az ő — csakhogy tüdő nemes hozzá.” Mayer tárogatóművész erre kezébe vette a kürtöt. Befogta az alsó nyílást és mellének egész erővel belefújta. A kürt éles rikoltást hallatott. Erre Káldy Gyula vette át a kürtöt s körülbelül negyedórát próbálgatás után szép hangokat csalt ki belőle az alsó kontra b-től a magas b-ig. Jászberényben ez az eset nagy felhajtást keltett, mely a legenda szerint egy emberéletbe került, részint a kellő erő híján megszóltatni nem lehet. Az czeréves ünnepek e szerint a Lehel-kürtjének hangjai mellett vígadj újra a magyar.

— **A vízcsepp ereje.** Az a párányi vízcsepp, amelyben a nap fénye tükröződik, egyszerűsége az első emerszárnyának kis tükré. Egy csepp hullással nem veszük észre, de az az erő, a mely benne lapang, nem kevés a nyomtalannal. Száz csepp egymásután már kövön is nyomot hagy, erre csepp már a gránitot is vajúni kezdi. Egy amerikai a napokban fogadtak ajánlott Bécs valamelyik életájának, hogy keze nem bír ki egy liter vizet, amelyet három láb magasból cseppenként hullat rája. Az atléta mosolygott az együgyű amerikaián, aki egy ostoba ötleterért annyi pénzt dob ki s örömmel fogadta el az ajánlatot. Minden pontosan megmértek s az első száz csepp minden veszedelm nélkül mosodott el az atléta tenyerén. De a háromszázadik cseppnél a merész fogadó már harapni kezdte ajkait s vérzőrés lett a fájdalomtól. A négy századik cseppet már nem tudta kitartani. Izzó tenyeréről levált a bőr és ujjaiból vér patakzott. A fogadtást elvesztette, a mikor a litoros füvegen álló lehetett a víz legkisebb hiányát észrevenni. A nézők rendkívül csodálkoztak ezen a közönséges fizikai törvényen.

— **Ismeretes dolog az,** a mit a tapasztalat is elégséges tanúsít, hogy az itteni Vas megye határszélén földtalaj egy legokosorsóbb megmivelése mellett sem produkál oly székes liszt tartalmu gabonát mint Győr, Székesfehérvár vagy Szombathely és Környék vidéke. Ennek bizonyonyítására legyen szabad megemlítenünk és a lisztvársól gazdasássonnyaink figyelembe ajánlunk városunkban egy idő óta virágzásban álló Heimer polgártársunk liszt kereskedési üzletét, aki minden néven nevezendő liszt szállítmányát a környéki részvénytársulat gözmalmból esküzi. Nevezetnek üzletében ugyanis oly szép buza és rozs liszt kapható, mely jóságára néve sokban felülmúlja a regedei híresztelt Trummer műmalmában gyártott lisztet. Határozzott tapasztalásból mondhatjuk, hogy a mely liszt Regedében nulla lisztnek jelezteik, az az itt üzletemben jóságára és leherőségére néve azonos az I-ső osztálybelivel! — Miért keresnénk fel tehát hazánk határán túl eső városait, midőn e tekintetben szükségeseknek fedezésére itt Muraszombatban sokkal jobb minőségűre tehetünk szer! Ismételt ajánljuk a lisztgyárosok és vásárló közönségnek jó lelkiismerettel Heimer kereskedő üzletét. Cz. R.

— **„Hazánk”** irodalmi és nyomdai részv. társaság ezimel alakuló u vállalat alapítóit tartották f. h. 5-6-én Budapesten az országos magyar gazd. és helyeslében értekezletük. Az új vállalat 600,000 korona alaptőkével indul meg, melynek felét, az alapítók jegyezték, 300,000 koronára pedig 400 koronás részvények becsajátatnak ki. — Az új vállalat egy nagy nyomdát és egy minden pártól kívül álló politikai napi lapot létesít. — Az új napilap, mely összes létező lapjaink között a legnagyobb alaptőkével indul meg: főzélja a magyar gazd. és technikai érdekek érvényre jutására hatni köze s kiváló figyelembe fogja a magyar földbírtok és földművelő nép érdekeit ré-

szesíteni. — A vállalatot létesítő mozzalom vezetői: az országos magyar gazd. egyesület, az országos erdészeti, a mérnök és építész egyesület tagja körül kerültek ki. — A vállalat igazgató-ságába az első 3-évre kinevezettek: Baross Károly, Bedő Albert, dr. Bernáth István, Bujnovits Sándor, Cserháti Sándor, Fabián János, Forster Géza, Forster Lajos, Hollan Ernő, Kiss István, Kvassey Jenő, K. Liphay Sándor, Losonczy Mihály, Mádi Lázár, Nyé Béla. — Az új napilap 1894. év január hóban indul meg s körje mint teljesen független lap köré már most is a magyar zurnalisztika legjelebb tagjai csoportosulnak. — Résztvevők a „Közletek” szerkesztőségénel jegyezhetők.

— **A rozet feltekere feshetjük,** ha a réztárgyakat 20 súlyos platinelordának 100 súlyos vízben való oldatába mártjuk vagy ha ezen oldatot a tárgyra kenjük. Ezután a tárgyakat lassan szárogatjuk és egy csepp olajjal nedvesített ruhadarabbal megdörzsöljük. Ezen némileg drága eljárással szép mattfekete színt állíthatunk elő.

Vegyes rövid hírek.

A megyéből. A közepi alrodaiakola a király ő felsége ottani tartózkodásának ideje alatt, tudatolva villanyvilágítások kivilágításai. Továbbá a Czeke-féle gözmalomban is rövid idő alatt be fogják vezetni. S mily energikus mozzal-hozattak a közlegk, nem mondunk sokat, ha azo reménynek adunk kifejezést, miszerint nemcsakora az egész várost is, a mostani füstös petrolum lámpák helyett villanyvilágítás fogják világítani.

A hazából. Alsó-Lendva és vidéke fiatal-sága 1893. évi június 10-én Alsó-Lendva, a „Korona” szálloda disztermében: a veszmémi tüzkárosultak javára tüzecsaló egybekötött zárkörű hangversenyt rendezett. — Az ország függetlenségéi és 48-as pártban szakadás állott be. 18 képviselő élőkön Eötvös Károlyvilág kileptek a pártból, külön „függetlenségi pártot” alakítván. — *Jászebenyben* a minap Baráth István ottani előkelő polgár Rozika leányát oltárhoz vezette Frídválszky Rezső. A lakodalomban részt vett 2000 ember. Leváltak 2 ókört, 50 bírkát. 175 szárnys állatot, megittak 25 hl. bort. — *Keszthelyen* és Sümeg közt vasutat terveznek, néhány lóvárosi mérnök már tanulmányozás céljából meg is jelent a helyszínen. — *A fumei* papírgyár tulajdonosa Smith, munkásai megkérhetési viszonyainak könnyítésére elhatározta, hogy állandó munkásai részére egy kényelmes nagy lakóházat épít. Az új lakóházat, mely a gyár közvetlen szomszédságában lesz, Conighi mérnök fogja építeni.

A külföldről. Megerősítik azt a hírt, hogy Miklós nagyherceg, az orosz trónörökös, az ősi hadgyakorlatokra, a melyeken Vilmos császár is királyunk vendége lesz, Magyarországra jön. — *Galicziában* nagy árvizek voltak.

Irodalom.

— **A „Képes Császári Lapok”** legutóbbi, 23. száma a szokott érdekes tartalommal jött meg. Különösen illusztrációi igen sikerültek, melyek közül megemlítendő királyné asszonyának egyszerű kastélya Corfu szigetén, egy igen sikerült allegorikus kép júnior hórl Telesi Sándor jó nevű poétának hangulatos versével. Tudományos szempontból figyelem érdemel Kopernik Miklós jó csillagász arcképe rövid életrajzával. Kiseb és igen érdekes gureképek említi a szám díszét, melynek tartalma is minden tekintetben megfelel a hozzá fűzött várakozásoknak. A legmelegebben ajánljuk.

A nap és éj hossza.				Piaczi árak:			
Juni	A nap		A hold		Buza	7.30	7.40
	kel	nyug szik	kel	nyug szik			
11.	4. 4	7.55	1.51	4.44	Zab	6.50	7.—
12.	4. 4	7.55	2.16	6.13	Lóherem	litor	— 70
13.	4. 4	7.55	2.49	7.40	Lenmag	—	— 10.—
14.	4. 4	7.56	3.35	8.57	Kukorica	5.—	5.50
15.	4. 4	7.57	4.36	9.57	Bákköy	6.50	—
17.	4. 4	7.57	5.15	11.10	Köles	5.50	—

Budapesti gabona-árak.		Bécsi gabona-árak.			
Buza	8.05	8.45	Buza	7.60	7.63
Rozs	6.90	7.10	Rozs	6.65	6.68
Tengeri	5.20	5.25	Tengeri	5.05	5.08
Köles	4.50	4.75	Köles	—	—
Zab	7.10	7.40	Zab	5.85	5.89

— **Nyiltter.** * Az e rovat alatt közzétett nem felelős a szerk

Nyersselyem Bastruhakra alkalmas kelmékent 10 febr 50 krért és jók fajtajánkat is — valamint fekete, fehér és szines selymeket mértenek 45 kről 11 febr 55 krig — mino, kokcákot, csikókat, minázott és damaszott szil. simogóban (mintegy 240 fajta-ban és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállít posta- és vámmintesen Hungarob 6. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zárkóban. Munkák postafordítással küldetnek. Svájczba ezimozt levelezde 10 kros és levelezőlapokra 5 kros helyeg rakvastrandé. 3

HIRDETÉSEK.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen régi jóakat bizonyít bedörzsölés, csúsz, koszevény, hátfájásnak és meghűlésnek ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

— **—** a legjobbt — **—**

hűszere hirtűvőt eljabb. A valódi Horgony-Pain-Exp-iller majlis mintis győztesértár-ban kapható 10 kros, 70 kros és 1 febr 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

— **—** háziser. — **—**

Mariaczei Gyomorcseppek

nyerszerben hatékony gombókat, nékülözetetlen és dító-dítóan ismeretes hál és szűzesség.

A gyomorbetegek tünetel, étvágytalanság, gyomorfáradás, hányás, fehéres, fehérszínű, sarvony, fehérszínű, hamasod, gyomorfáradás, köhögés, nyálkázás, székérg, undor és mások.

Használatos gyomorszeknek bizonyítéklajlását, a mannyiben ez a gyomoróli szárazságot, gyomortelenséget étekeléséi általok, gútlak, májok és hőmorfolóidok.

Ennéltek használat s **Harcoczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit még meg az is bizonyítvány látszik. Egy kis üveg ára használati utasításal együtt 40 kr, nagy üveg 70 kr.

Mariaczei gyomorcseppek:
Török József győztesértár
Budapest, Király utca 12 sz.

A védőjezet az alábbi társaságnak lennek megkötelmet! Oszk oly cseppek lennek előadnak, melyeknek burkolatára azó székérg vas ruzsuzca a kezdő alárúvával (C. Brady) és ezon azavaknak „Valódságot bizonyít”

A **Harcoczei gyomorcseppek** valódságot bizonyítják

Muraszombatban Bólc s Béla győztesértárban.

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntő

SZOMBATHELYEN

ajánlja a jelentek legújabbat s legjobb, és is kir. szabadalmazott, egyedül csodori

„New-Hungaria-Drill”

sortűző gépt, a 100 darabon felül forgalomban. — Szőrvetelő-gépeket, szőcskavágó, repavágó, cs. és kir. szabadalmazott

„Non plus ultra” és „Duplex-daráló”

cséves tengeri daráló és tengeri morskoló gépeket kézi, járgány- és gözhajtásra. — Szakrendszerű acél-ékeket, és kir szab 2 és 3 horozású ékeket, tüpös dróton felül forzalomban; különféle földművelő gépeket s eszközöket Cseplogépek, olajkészítő gépek, borsajtók stb.

Minden a legkittinabb kivételben jóállítás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk továbbá ugyan, a korunk megfelelően, legolcsórszerűben berendezett

nagy vas- és fémöntődenket, ötvényeket készítünk saját vagy idegen minűk után.

Chablon és gépfémházás!

60 elsőrendű kiűntetés!

Turbínák, malomberendezések magas árúléhez, gőzgepek stb.

Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve s ingyen szolgálunk.

Muraszombatban Meixner Mátyás vaskereskedőnél van bizományi raktárunk.

